

Tez Karşılaştırma Raporu

21.06.2012

Bu raporda aşağıdaki iki doktora tezi karşılaştırılmış ve akademik ahlâk ihlalleri açısından incelenmiştir.

Nazlı Yıldız İkikardeş, “Sonlu Cisimler Üzerinde Frey Eliptik Eğrileri”, Balıkesir Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı, 2006. (NYİ olarak anılacaktır)

Gökhan Soydan, “Sonlu Cisimler Üzerinde Bachet Eliptik Eğrileri”, Uludağ Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı, 2006. (GS olarak anılacaktır)

Genel değerlendirme

İki tez de aynı danışmanın gözetiminde, aynı dönemlerde hazırlanmış ve aynı yıl sunulmuştur. Tez metinlerinde ifade edildiği üzere iki yazar birbirini tanımaktadır, ve çalışmayı beraber yapmışlardır.

İki tez de sayı teorisinde “eliptik eğriler” olarak bilinen bir konuya dairdir. Bu konu

$y^2 = x^3 + Ax + B$ biçimindeki denklemleri sağlayan (x,y) çözümlerini inceler. NYİ'de $A = -n^2$ ve $B = 0$ alınmış, GS'de ise $A = 0$ ve $B = a^3$ alınmıştır. Bu özel durumların neden önemli olduğuna dair bir bilgi sunulmamıştır.

Ön bilgi kısımları, konunun sunuluşu, incelenen özellikler, her iki tezde de tıpa tıp aynıdır. İki problemin matematiksel formül farkları sebebiyle ifadeler formüllere uygun şekilde değiştirilmi de olsalar, bu farklar hesaba katıldığında metinlerin çok büyük ölçüde tıpatıp aynı olduğu görülmektedir. Bu aynılık problemlerin benzerliği ile açıklanamaz.

Tezlerin ikisinin de referansları büyük ölçüde kitaplardan oluşmaktadır, yeni literatüre atıf hiç yoktur. Bir doktora tezinde böyle bir ihmâl kabul edilemez.

Karşılaştırma

- NYİ'nin “Giriş” bölümü ile GS'nin “Giriş” bölümlerinde, birebir kopyalama az da olsa, sunulan malzeme açısından büyük oranda örtüşme vardır.
- NYİ'de bölüm 2.5.3'e kadar olan metin ile GS'de 1.5.3'e kadar olan metin **tamamen aynıdır**. Sadece küçük ve önemsiz farklar vardır. Metin içindeki şekiller, hatta verilen örnekler bile **tıpatıp aynıdır**.
- GS bölüm 1'in geri kalanında bazı teoremlerin ispatları mevcuttur, NYİ bölüm 2'nin geri kalanında ise ispatların referanslarda bulunabileceği belirtilmiştir. Bu farkın dışında teoremler, örnekler, konunun sunuluş sırası ve cümleler **tıpatıp aynıdır**.
- NYİ bölüm 2 ve GS bölüm 1'de aynı olmayan tek kısım, NYİ'deki probleme uygun olmayan GS 1.7.5 ve 1.7.6'dır. Yani **33-34 sayfalık kopyalama** mevcuttur.
- NYİ bölüm 3'ün başı (s.40-41) ve GS bölüm 2'nin başı (s.40-41), çok basit matematiksel formül değişikliği dışında, **tamamen aynıdır**. Bölümlerin geri kalan kısımları farklıdır.
- NYİ bölüm 4'ün başı (s.58) ve GS bölüm 3'ün başı, yine çok basit değişiklikler dışında **aynıdır**. Bölümlerin geri kalanlarında cümle bazında birebir kopyalama yine mevcuttur. Konu tartışmasında ayrıntılar farklı da olsa, ikisinde de incelenen noktalar paraleldir, tez yazarının bağımsız ürünü olmadığı bellidir.

Tartışma

Aynı alanda, aynı danışmanla, işbirliği yaparak çalışan iki kişinin tezlerinde örtüşme olmasının normal olduğu savunmak yanlıştır. Doktora tezleri araştırmacının bilimsel rüştünün ispatı demek olduğundan, bağımsız bir çalışma ürünü olmalıdır. Çalışma gruplarında fikir alışverişi ve yardımlaşma normal, hatta gereklidir. Ancak bu tezlerdeki hem konu incelemesindeki aşırı paralellik, hem de metnin birçok yerde tıpatıp aynı olması, normal yardımlaşmanın çok üzerinde bir akademik ahlâk ihlâlüne işaret eder.

Ön bilgiler kısımlarının tamamen aynı olmasından anlaşılıyor ki, bu tezler aynı yöntemin iki değişik özel duruma uygulanmasıyla ortaya çıkarılmış. Burada bir “salam dilimleme” yapılmış, tek çalışma yapılacak bir konudan iki tez üretilmiş. Bu kadar yakın konularda ve bu kadar az inceleme gerektiren problemlerin doktora tezi olarak kabul edilmesi öncelikle tez danışmanının ayıbıdır. Danışman, aynı konuda da çalışsalar, yeterince farklı konulara eğilmelerini ve bağımsız çalışarak farklı bakış açıları geliştirmelerini teşvik etmeliydi.

Burada GS veya NYİ'nin tezlerini beraberce mi yazdığı, veya birinin diğerinden mi kopyaladığı önemli değildir. Kopyalamanın varolması intihal olduğunu gösterir. İntihalin karşılıklı rızayla yapılmış olması suçu ortadan kaldırmaz.

Burada tezleri sadece birbirleriyle karşılaştırdık. Tez içeriklerinin başka kaynaklardan tercüme ile intihal edilmiş olması da mümkündür, ayrıca incelenmesi gerekir.

Tezlerin matematiksel içeriğinin doğru olup olmadığını incelemedik. Tezlerin doğruluğunun, orijinalliğinin, ve problemin doktora tezi olmaya uygunluğunun (aşırı basit olup olmadığının) teyidini uzmanlara bırakıyoruz.

Sonuç

İncelenen tezlerde intihal tespit edilmiştir. Tezlerin metinlerinde büyük ölçüde kopyalama olmasının yanı sıra, problemlere yaklaşım, çözüm yöntemleri ve tezlerin organizasyonu, bağımsız birer çalışma olmadıklarını gösterecek kadar benzeşmektedir.